Adroddiad blynyddol a Datganiad Ariannol 2018-19

GRŴP TRAWSBLEIDIOL AR GLEFYDAU SELIAG A DERMATITIS HERPETIFORMIS

Cadeirydd: Dr Dai Lloyd AC
Ysgrifennydd: Tristan Humphreys

16 Medi 2019

1. Aelodaeth y Grŵp a deiliaid swyddi

Cadeirydd:
Dr Dai Lloyd AC

Ysgrifennydd:
Tristan Humphreys – Arweinydd yng Nghymru, Coeliac UK

Aelodau:
Julie Morgan AC
Mark Isherwood AC
Mike Hedges AC
Nick Ramsay AC
Rhun Ap Iorwerth AC

Alison Jones	Deietegydd Cymorth Rhagnodi Arweiniol Clinigol, Bwrdd Iechyd Hywel Dda
Chris Jones	Grŵp Lleol Caerdydd a Dwyrain Cymru
Claire Constantinou	Deietegydd Arweiniol Gweithredol, Ysbyty Athrofaol Cymru
Dr Geraint Preest	Meddyg Teulu a Golygydd Gofal Sylfaenol yn BMJ onExamination
Graham Phillips	Grŵp Cymorth Gwirfoddol Lleol Abertawe
Henry Wilkins	Grŵp Cymorth Gwirfoddol Lleol Caerfyrddin
Ian Severn	Swyddog Aelodaeth, Grŵp Coeliag Caerdydd
Sian Evans	Deietegydd Pediatreg, Ysbyty Athrofaol Cymru
Dr Jill Swift	Gastroenterolegydd Ymgynghorol, Ysbyty Llandochau, Caerdydd
Norma McGough	Cyfarwyddwr Ymchwil Polisi ac Ymgyrchoedd, Coeliac UK
Simon Scourfield	Arweinydd Rheoli Gweithrediadau, Gwasanaeth Gwybodeg GIG Cymru

Dr Vivek Goel Gastroenterolegydd Ymgynghorol, Ysbyty Spire Caerdydd

2. Cyfarfodydd blaenorol y Grŵp ers y Cyfarfod Cyffredinol Blynyddol diwethaf.

Cyfarfod 1.

Dyddiad y cyfarfod: 27/11/2018
Yn bresennol: Cadeirydd - Dr Dai Lloyd AC (DL), Ysgrifennydd - Tristan Humphreys (TH), Norma McGough (NMG), Graham Philipps, Sian Evans, Claire Constantinou (CC), Alison Jones (AJ), Mark Isherwood AC.

Crynodeb o'r materion a drafodwyd:

- **Deddf Anghenion Dysgu Ychwanegol a Thribiwnlys Addysg (Cymru) –** Rhoddodd TH y wybodaeth ddiweddaraf am y cynnydd o ran y ddeddf uchod. Bydd ymgynghoriad ar y cod drafft yn cael ei lansio ddechrau mis Rhagfyr 2018 gyda dyddiad cau ar 22 Mawrth 2019. Bydd y Gynghrair Gofal mewn Ysgolion (CISA) yn cydlynu ymateb ar y cyd.
- **Presgripsiynau yn Lloegr –** Rhoddodd NMG y wybodaeth ddiweddaraf am y sefyllfa o ran rhagnodi heb glwten yn Lloegr lle mae cynhyrchion rhagnodadwy bellach wedi'i gyfyngu i gymysgedd bara a blawd. Codwyd rhai pryderon ynghylch yr effaith y gallai hyn ei chael ar gynhyrchion sydd ar gael yng Nghymru gan fod rhestr y Pwyllgor Cynghori ar Sylweddau Ffiniol (ACBS) yn cael ei defnyddio yma ar hyn o bryd ac ni fydd yn gynhwysfawr mwyach.
- **Peilot rhagnodi Hywel Dda-** Rhoddodd AJ ddiweddariad ar gynllun rhagnodi cardiau atodol Hywel Dda sydd bellach wedi dod i ben. Yn wreiddiol, cysylltwyd â 194 o bobl ar draws naw practis sy'n cynrychioli demograffig yn Sir Gaerfyrddin, Sir Benfro a Ceredigion gyda 123 yn cymryd rhan (64%) yn y cynllun cardiau atodol. Mae'r adborth wedi bod yn gadarnhaol ac mae'r 104 o'r cyfranogwyr wedi dewis aros ar y cynllun. Bydd adroddiad llawn yn cael ei gyflwyno i'r grŵp yn 2019.

- **Sioe Fwyd Heb Glwten Cymru -** Cynhaliwyd Sioe Fwyd Heb Glwten Cymru ar 8 Medi yn Stadiwm Dinas Caerdydd. Profodd y digwyddiad yn llwyddiant mawr gyda thros 1400 o bobl yn bresennol. Diolchodd TH i bawb a gymerodd ran a gwirfoddoli eu hamser ar y diwrnod.

<u>Cyfarfod 2.</u>

Dyddiad y cyfarfod: 19 Mawrth 2019
Yn bresennol: Dr Dai Lloyd AC – Cadeirydd (DL), Tristan Humphreys – Ysgrifennydd/Coeliac UK (TH), Alison Jones (AJ), Claire (CC), Dr Geraint Preest (GPr), Ian Severn, (IS), Jenny Pugh-Jones (JPJ), *Norma McGough (NMG), Rhun ap Iorwerth AC (RAI) *Ruth Passmore (RP), Sian Evans (SE)
*Yn ymuno drwy Skype

Crynodeb o'r materion a drafodwyd:

- **Cynllun rhagnodi Hywel Ddda-** Cyflwynodd Alison Jones drosolwg o Gynllun Rhagnodi Heb Glwten Hywel Dda. Rhedwyd y cynllun peilot rhwng Mehefin a Rhagfyr 2018. Yn hytrach na bwyd Heb Glwten ar bresgripsiynau rheolaidd, roedd cyfranogwyr yn cael cerdyn â thâl ymlaen llaw, wedi'i lwytho bob chwarter ag arian i dalu am y gwahaniaeth cost cyfwerth bwyd heb glwten a bwyd sy'n cynnwys glwten wrth eu prynu. Cynhaliwyd gwerthusiad gwasanaeth ar ffurf holiadur ym mis Tachwedd a mis Rhagfyr 2018. Cafwyd trafodaeth hir am y cynllun. Canmolodd y grŵp AJ am ei gwaith caled ac edrychaf ymlaen at glywed mwy yn y cyfarfod nesaf. Gellir dod o hyd i ragor o fanylion yng nghofnodion llawn y cyfarfod.
- **Rhestr ACBS -** Rhoddodd TH ddiweddariad gan yr Arweinydd yn yr Alban (Coeliac UK) ynghylch rhestr ACBS; Nid oes cysylltiad Albanaidd nawr â rhestr ACBS. Yn lle hynny bellach mae ganddyn nhw'r holl gynhyrchion bwyd di-glwten rhagnodedig a restrir yn Nhariff Cyffuriau'r Alban yn lle. Soniodd AJ fod Grŵp Strategaeth Meddyginiaethau Cymru Gyfan (AWMSG) hefyd yn edrych arno ac mae lle i drawsweithio gyda'r Alban.

<u>Cyfarfod 3</u>

Dyddiad cyfarfod: 11 Mehefin 2019
Yn bresennol: Dr Dai Lloyd AC – Cadeirydd (DL), Tristan Humphreys – Ysgrifennydd/Coeliac UK (TH), Marcia Spooner, Claire Constantinou (CC), Ian Severn (IS), Dr Jill Swift (JS).

Crynodeb o'r materion a drafodwyd:

- **Peilot rhagnodi Hywel dda**: Rhoddodd TH ddiweddariad llafar ar werthuso'r cynllun peilot. Mae'r grŵp yn aros am yr adroddiad gwerthuso llawn. Disgwylir i TH gwrdd â'r cynrychiolydd i drafod ei gyflwyno ymhellach ar draws y bwrdd iechyd ac ychwanegwyd trafodaeth lawn at yr agenda ar gyfer y cyfarfod nesaf.
- **Cefnogi dysgwyr ag anghenion gofal iechyd**- Rhoddodd TH y wybodaeth ddiweddaraf am y cynnydd o ran cefnogaeth i blant â chlefyd coeliag mewn ysgolion. Mae'r Gynghrair Gofal mewn Ysgolion (CISA) – dan gadeiryddiaeth Coeliac UK – wedi galw ar Lywodraeth Cymru i ddiweddaru'r canllawiau ‘Cefnogi dysgwyr ag anghenion (2017)' . Mae yna gynlluniau i hyn ddigwydd cyn cyflwyno'r system ADY yn 2020. Yn ogystal, mae Coeliac UK wedi bod yn gweithio gyda Chymdeithas Llywodraeth Leol Cymru (CLlLC) i ddatblygu canllawiau arfer gorau ar gyfer arlwyo ar gyfer dietau arbennig mewn ysgolion.
- **Darpariaeth heb glwten mewn ysbytai** - Cafwyd trafodaeth ynghylch yr heriau o sicrhau cynhyrchion heb glwten o ansawdd da yn yr ysbyty. Er gwaethaf darpariaeth a phrosesau ymddangosiadol dda ar bapur, roedd pryderon nad oedd hyn yn cael ei gyfateb ar lefel ward. Cytunodd TH i siarad â chydweithwyr yn Lloegr am y sefyllfa dros y ffin ac adrodd yn ôl yn y cyfarfod nesaf. Cytunodd y grŵp i wneud hyn yn flaenoriaeth dros y flwyddyn i ddod.
- **Gwasanaethau endosgopi** - Diweddarodd TH y grŵp ynglŷn ag adroddiad diweddar y Pwyllgor Iechyd, Gofal Cymdeithasol a Chwaraeon ar wasanaethau endosgopi yng Nghymru yr oedd Coeliac UK wedi cyflwyno tystiolaeth ar gyfer yr adroddiad.
- **Prif Weithredwr Newydd Coeliac UK** - Adroddodd TH fod gan Coeliac UK Brif Weithredwr newydd - Hilary Croft. Mae ganddi gefndir mewn busnes ar ôl gweithio mewn rolau arwain gyda

chwmnïau gweithio Capgemini fel Virgin Atlantic, Lego a'r Post Brenhinol. Mae ganddi hefyd wybodaeth a diddordeb yn y sector bwyd a diod. Yn fwy diweddar hi oedd Prif Swyddog Gweithredol prosiect Felix (elusen sy'n helpu i ddarparu bwyd i bobl sy'n dioddef newyn a thlodi bwyd). Bydd hi'n ymweld â Chaerdydd ac mae cyfarfod wedi'i drefnu gyda'r Cadeirydd.

Cyfarfod 4

Dyddiad y cyfarfod:15 Hydref 2019

Yn bresennol: Dr Dai Lloyd AC – Cadeirydd (DL), Tristan Humphreys – Ysgrifennydd/Colieac UK (TH), Rhun ap Iorwerth AC (RaI), Dr Geraint Preest (GPr), Sian Evans (SE), Ian Severn (IS).

Crynodeb o'r materion a drafodwyd:

- **Cyfarfod Cyffredinol Blynyddol ac Ethol Swyddogion -** Ail-etholwyd y swyddogion canlynol i'w swyddi. Cadeirydd: Dr Dai Lloyd (enwebwyd gan RaI, eiliwyd gan IS) Ysgrifennydd: Tristan Humphreys (enwebwyd gan DL, eiliwyd gan. GPr).
- **Rhagnodi Heb Glwten -** Rhoddodd TH y wybodaeth ddiweddaraf am ragnodi heb glwten yn Lloegr; ni fu unrhyw newid sylweddol ers i'r Adran Iechyd adolygu cynhyrchion cyfyngedig sydd ar gael yn Lloegr i gymysgedd bara a blawd yn unig. Mae darpariaeth CCG yn ddigyfnewid ar y cyfan. Hefyd, diweddarodd TH y grŵp ar gynllun rhagnodi Hywel Dda yng Ngorllewin Cymru lle mae'r bwrdd iechyd wedi ymestyn y peilot presennol ac yn dal i gynllunio i'w gyflwyno i bob claf ar draws Bwrdd Iechyd Hywel Dda. Mae grŵp gweithredu wedi'i sefydlu i drafod heriau o ran cyflwyno a chynhelir y cyfarfod nesaf ar 6 Tachwedd. Bydd Coeliac UK yn mynd i'r cyfarfod a bydd TH yn adrodd yn ôl i'r grŵp yn y cyfarfod nesaf. Yn olaf, mae TH a chydweithwyr yn Coeliac UK wedi trefnu i gwrdd â'r Prif Fferyllydd, Andrew Evans i drafod cynlluniau ar gyfer rhagnodi yng Nghymru yn y dyfodol yn ogystal â gweinyddu rhestr ACBS.
- **Darpariaeth heb glwten mewn ysbytai-** Rhoddwyd adroddiad ynghylch y sefyllfa yn Lloegr a'r adolygiad i safonau ysbytai sydd ar y

gweill. Trafododd y grŵp heriau ynghylch y broses gwynion a rhannodd IS ei brofiad o fod yn aelod o'r grŵp maeth mewn ysbytai yn Lloegr. Cytunodd y grŵp i fynd i'r afael â hyn eto yn y flwyddyn newydd.

- **Cefnogi dysgwyr ag anghenion gofal iechyd-** Mae'r gwaith o weithredu'r Fframwaith Anghenion Dysgu Ychwanegol bellach wedi cael ei ohirio am flwyddyn hyd at fis Medi 2021 ac mae'n annhebygol y bydd llawer o gynnydd o ran canllawiau Cefnogi Dysgwyr ag anghenion gofal iechyd 2017. Bydd y Gynghrair Gofal mewn Ysgolion yn cwrdd yn y flwyddyn newydd gan ganolbwyntio ar ymgysylltu â thimau addysg awdurdodau lleol.
- **Sioe Fwyd Heb Glwten Cymru -** bydd Sioe Fwyd Heb Glwten Cymru yn digwydd eto ar yr 16 Tachwedd rhwng 10am a 3pm. Hwn fydd y mwyaf eto gyda 25 o arddangoswyr a rhagwelir y bydd 1,500 o bobl yn bresennol. Bydd trafodaeth banel yn cael ei chadeirio gan DL a chynigiodd RaI gymryd rhan os oedd ar gael.
- **Grŵp Seneddol Pob Plaid (APPG) ar Glefyd Coeliag -** Gofynnodd IS beth oedd Coeliac UK yn ei wneud i sefydlu APPG yn San Steffan ac yn yr un modd Grŵp Trawsbleidiol yn yr Alban. Dywedodd TH fod hyn yn rhywbeth roedd yr elusen yn edrych arno ac y byddai'n adrodd yn ôl yn y cyfarfod nesaf.

3. Lobïwyr proffesiynol, sefydliadau gwirfoddol ac elusennau y mae'r Grŵp wedi cyfarfod â nhw yn ystod y flwyddyn flaenorol.

Coeliac UK.
3rd Floor,
Apollo House,
Desborough Road,
High Wycombe.
Buckinghamshire.
HP11 2QW

Datganiad Ariannol Blynyddol.

Hydref 2019

Grŵp Trawsbleidiol ar Glefyd Seliag a Dermatitis Herpetiformis.

Cadeirydd: Dai Lloyd AC

Ysgrifennydd: Tristan Humphreys – Coeliac UK

Treuliau'r Grŵp.	Dim.	£0.00
Costau'r holl nwyddau.	Ni phrynwyd nwyddau.	£0.00
Buddiannau a gafodd y grŵp neu Aelodau unigol gan gyrff allanol	Ni chafwyd buddiannau.	£0.00
Unrhyw gymorth ysgrifenyddol neu gymorth arall	Ysgrifenyddiaeth wedi'i darparu gan Coeliac UK	£0.00
Gwasanaethau a ddarperir i'r Grŵp fel lletygarwch. Talwyd am yr holl luniaeth gan Coeliac UK.		
Dyddiad	**Disgrifiad o'r darparwr a'i enw**	**Cost**
27.11.18	Lluniaeth ar gyfer cyfarfod y Grŵp Trawsbleidiol, Charlton House	£29.22
19.03.19	Lluniaeth ar gyfer cyfarfod y Grŵp Trawsbleidiol, Charlton House	£34.92
11.06.19	Lluniaeth ar gyfer cyfarfod y Grŵp Trawsbleidiol, Charlton House	£9.18
15.10.19	Lluniaeth ar gyfer cyfarfod y Grŵp Trawsbleidiol, Charlton House	47.04
	Cyfanswm y gost	**£73.32**